

OHRANIMO PTICE VLAŽNIH TRAVNIKOV HABITATI PTIC VLAŽNIH EKSTENZIVNIH TRAVNIKOV

Kosec je travniška ptica, ki gnezdi na tleh. Njegov življenjski prostor so pozno košeni travniki z visoko travo, kjer ob nevarnosti najde varno zatočišče. Znanstveno in slovensko ime je dobil po svojem značilnem oglašanju »krrrek-krrrek«, ki spominja na brušenje kose. Časovno prilagojena raba travnikov ne bo pomagala ohranjati le kosca, temveč tudi druge ptice, ki gnezdijo na tleh. Časovno prilagojena kmetijska raba omogoča uspešno oblikovanje gnezda in razvoj mladičev do starosti, ko se ti že lahko sami umaknejo na varno.

ZAKAJ JE POTREBNA ČASOVNO PRILAGOJENA RABA?

Kosec je travniška ptica. Njegov življenjski prostor so pozno košeni travniki z visoko travo, kjer ob nevarnosti najde varno zatočišče.

Omejitev košnje do 1. avgusta omogoča koscu ter drugim talnim gnezdkam uspešno oblikovanje gnezda in razvoj mladičev do starosti, ko se ti že lahko sami umaknejo na varno. Travnike, ki so življenjski prostor kosca, gnojimo le izjemoma in še to v majhnih količinah, zato je popolna prepoved gnojenja potrebna predvsem z vidika ohranjanja ustrezne vrstne sestave travnika (visoka in ne pregosta travna ruša). Pomembna je tudi ustrezna prilagoditev načina košnje od enega roba travnika do drugega oziroma od sredine navzven, da imajo živali v času košnje dovolj časa, da se umaknejo na varno.

KAKO LAHKO POMAGATE TUDI VI?

Če želite dejavno sodelovati pri ohranjanju ptic vlažnih travnikov, vas vabimo, da se vključite v operacijo »Habitati ptic vlažnih ekstenzivnih travnikov« ukrepa kmetijsko-okoljsko-podnebna plačila iz Programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2014–2020 in izvajate:

OBVEZNO ZAHTEVO:

VTR_KOS: košnja ni dovoljena pred 1. avgustom, prepoved gnojenja, mulčenja in paše vse leto, obvezno izvajanje košnje od enega roba travnika proti drugemu ali od sredine travnika navzven, obvezno pravilo;

IZBIRNO ZAHTEVO:

VTR_NPAS: za GERK-e, velikosti najmanj 0,3 ha, v tekočem letu na travniku površina strnjenege nepokošenega pasu, ki ga pokosite naslednje leto, znaša od 5 do 10 % površine travnika.

Tako pomembno pripomorete k ohranjanju življenjskega prostora travniških ptic.

POGOJI ZA VKLJUČITEV V OPERACIJO »Habitati ptic vlažnih ekstenzivnih travnikov«

Obtežba: od 0 do 1,5 GVŽ travojedih živali/ha (povprečna letna obtežba).

Raba: trajno travinje.

Obseg: del površin trajnega travinja na območjih ptic vlažnih ekstenzivnih travnikov, lahko del GERK-a.

Lokacija: ista ves čas trajanja obveznosti

OBMOČJA, KJER JE MOGOČE IZVAJATI OPERACIJO »Habitati ptic vlažnih ekstenzivnih travnikov«

Operacije »Habitati ptic vlažnih ekstenzivnih travnikov« ni mogoče izvajati kjerkoli, ampak le na območjih, ki jih še poseljuje kosec. Ta območja so prikazana na spodnji karti.

PLAČILA

Za območja Snežnik – Pivka, dolina Reke, Ljubljansko barje in Planinsko polje (VTR1) znaša letno plačilo za izvajanje obvezne zahteve VTR_KOS 349,99 EUR/ha, za območja Breginjski stol, Cerknjsko jezero, Dobrava – Jovsi, Julijci in Nanoščica (VTR2) 223,10 EUR/ha letno. Plačilo za izbirno zahtevo VTR_NPAS za navedena območja je 45,50 EUR/ha letno.

Kmet, ki se vključi v obe zahtevi, pridobi na območjih VTR1 395,49 EUR/ha letno in na območjih VTR2 268,60 EUR/ha letno.

KAKO OHRANJATI TRAVNIKE ZA TRAVNIŠKE PTICE?

DODATNE INFORMACIJE

Travniki, ki so življenjski prostor travniških ptic, so v Sloveniji močno ogroženi, zato je njihovo varstvo nujno potrebno. K njihovem ohranjanju lahko prispevate tudi vi, tako da:

- se vključite v operacijo »Habitati ptic vlažnih ekstenzivnih travnikov«;
- vzdržujete ali po možnosti povečujete delež pozno košenih travnikov na svoji kmetiji;
- travnikov ne gnojite;
- pokošene trave ne balirate (ne povijate v plastično folijo);
- travnikov ne mulčite in ne pasete;
- na travniku puščate nepokošen pas, ki je ob košnji in tudi pozneje pomembno zatočišče številnih travniških vrst;
- preprečujete zaraščanje oziroma čezmerno rabo travnikov;
- že zaraščene površine počistite in znova uredite v travnike.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije,
Gospodinjstva ulica 6, 1000 Ljubljana
Tel: (01) 513 66 00; E-mail: kgzs@kgzs.si
in območni Kmetijsko gozdarski zavodi

Zavod Republike Slovenije za varstvo narave,
Tobačna ulica 5, 1000 Ljubljana
Tel: (01) 230 95 00; E-mail: zrsvn.oe@zrsvn.si
in Območne enote Zavoda RS za varstvo narave

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano,
Dunajska 22, 1000 Ljubljana
Tel: (01) 478 90 00, E-mail: gp.mkgp@gov.si,
www.program-podezelja.si

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano podpira prizadevanja za ohranitev vrstno bogatih travnikov v Sloveniji. Operacija »Posebni traviščni habitati« je namenjena spodbujanju izvajanja prilagojene kmetijske prakse, ki poleg pridelave krme skrbi tudi za ohranjanje pozno košenih travnikov in ogroženih vrst, ki tam živijo. Operacija »Posebni traviščni habitati« se izvaja pri Programu razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2014–2020 (ukrep kmetijsko-okoljska-podnebna plačila). Organ upravljanja Programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2014–2020 je Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Besedilo: mag. Mateja Žvikart (Zavod RS za varstvo narave); prva posodobitev: Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano; fotografiji: Martin Vernik, Slavko Polak; oblikovanje: Vikra Petra Vidonja, s. p.; lektoriranje: Republika Slovenija, Generalni sekretariat Vlade, Sektor za prevajanje; junij 2019

Za vsebino je odgovorno Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki je tudi organ upravljanja, določen za izvajanje Programa razvoja podeželja 2014–2020. Izdajo zgibanke je koordinirala Mreža za podeželje.